

A feladatokat írta:

Birikiné Nyéki Andrea, Tarnaörs

Lektorálta:

Dr. Füle Teofil PhD, Miskolc

Csapat tagjai:

.....
Iskola:

.....
Beküldési határidő: 2020. január 10.

Curie Környezetismereti Emlékverseny
5-6. évfolyam II. forduló
2019/2020.

1. Feladat Hungarikum totó 15 pont

1. Mit jelent az a szó, hogy hungarikum?
 - a) ősi magyar törzs neve
 - b) Magyarországról származó
 - c) nemzeti értékek elnevezése
2. Milyen színeket tartalmaz a hungarikum védjegy?
 - a) zöld, fehér
 - b) piros, sárga
 - c) piros, fehér, zöld
3. Mennyi érték tartozik a Hungarikumok Gyűjteményébe?
 - a) 70
 - b) 55
 - c) 40
4. Ki dönt arról, hogy melyik nemzeti érték lehet hungarikum?
 - a) Miniszterelnök
 - b) Hungarikum Bizottság
 - c) Államfő
5. Kiről neveztek el egy palacsintát?
 - a) Jedlik Ányos
 - b) Széchenyi István
 - c) Gundel Károly
6. Melyik fűszer nincs a Csabai kolbászban?
 - a) fekete bors
 - b) édes, örölt paprika
 - c) erős, örölt paprika
7. Mi a spiccer ?
 - a) horgászbót egy típusa
 - b) fröccs
 - c) kutyafajta
8. Melyik állítás igaz a tárogatóra?
 - a) egynyelvű nádsípallal működik
 - b) kettős nádnyelvel hangszer
 - c) húros hangszer
9. Melyik halászlé nem hungarikum?
 - a) Tiszai
 - b) Balatoni
 - c) Szegedi
10. Miben tér el a karcagi birkapörkölt készítése a többi birkapörkölttől?
 - a) edény formája más
 - b) helyszínétől
 - c) főzési módjában
11. A Magyar Állam hivatalos ajándékként Royal Garden mintával díszített porcelánt adott a megszületett angol trónörökösnek, Györgynek. Melyik porcelángyár készítette el ezt az ajándékot?
 - a) Herendi
 - b) Zsolnai
 - c) Hollóházi
12. Melyik hegységben található Hollókő?
 - a) Cserhát
 - b) Cserhát
 - c) Mátra

13. Ez a hungarikum egyben világörökség is.

- a) Pécsi Ókeresztény sírkamrák b) Torockó épített öröksége c) Kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra

14. Ki volt a Pálos rend alapítója?

- a) Boldog Özséb b) Szent Pál c) Pál veszprémi püspök

15. Melyik város híres a matyó népművészetéről?

- a) Kalotaszeg b) Buzsák c) Mezőkövesd

2. Feladat Duna – Ipoly NP

10 pont

A képekhez párosítsd a leírások számát, és írd oda a pontos nevüket!

.....

.....

.....

.....

1. Sas-hegyi Látogatóközpont címerállata. Eszmei értékét 250 000 forint.

Vakondgyíkfélék vagy szkinkek családjának egyetlen Magyarországon is előforduló képviselője.

Rejtett életmódot él. Száraz, füves domboldalakon, olykor melegebb, sziklás hegyoldalokban él, ahol az aljnövényzet vagy az avar rejtékhelyet biztosít számára. 10-12 centiméteres hosszúságot érhet el, teste hengeres, feje rövid, orra tompa.

2. Borbás Vince 1897-ben írta le ezt az bennszülött fajt. Magyarországon fokozottan védett. 10–20 cm magasra növő sárga virágú törpecserje. Feltalálási helye, a Budai Tájvédelmi Körzet Szénás-hegycsoportja.

3. Magát a fajt Kitaibel Pál fedezte fel. Kedveli a száraz, meleg, délies kitettséű, mészkő vagy andezit alapközetű termőhelyeket. Természetvédelmi értéke 250 000 Ft. 1,5–2 m magasra nőnek, száruk erőteljes, hengeres, a szár felső harmadában rendszerint sok ágra bomló. Jellemző rá a felfűjt levélhüvely. A virágok ernyőben állnak, színük sárga.

4. A száraz, meleg, dús növényzetű sztyepprétek ritka lakója. Európában is ritka, védett jégkor utáni maradványfaj 10 cm-es méretet is elérheti. Színe fűzöld, jellegzetessége, hogy első két lábpárja feltűnően fogazott, harmadik lábpárja viszont nem olyan jól fejlett, mint a többi rokonáé. Csápja igen hosszú, majdnem eléri a teste hosszúságát. Ragadozó, főleg kisebb sáskákkal táplálkozik.

5. A nemzeti park bennszülött növényritkasága. 50-100 cm magas növény, melynek alsó levelei egyszerűek, a felső levelei hosszúkásak, mélyen osztottak, lehetnek szőrösök vagy kopaszok is. Szára szintén szőrös, elágazó. A fehér színű virágok fejecske virágzatot alkotnak, melyek magányosak. Mészkedvelő, zárt sziklagyepek virága, júniustól augusztusig virágzik. Fokozottan védett ritkaságunk, eszmei értéke 250 000 forint.

3. Feladat Hungarikum

Eszem-iszom

5 pont

Döntsd el a leírások alapján, hol készülhettek ezek a finomságok és mi a nevük?

1. Többféle kékszőlőfajta borából készülő cuvée, amelyet meghatározása szerint egyik szőlőfajta borának karaktere sem dominálhat. legalább három szőlőfajta borának házasítása szükséges, melyben egy fajta 50%-nál nagyobb arányt nem képviselhet, de minden fajta 5%-nál nagyobb arányt kell, hogy képviseljen. 8 napnál hosszabb időtartamú héjon erjesztés. Fahordós érleléssel kell előállítani.

2. Ezt az ételt felfelé szűkülő bográcsban főzik. Keményfából rakott tűzön készül, erős, lobogó tűz kell hozzá, csak akkor lesz jó, ha végig forr!

- hozzávalók 5 személyre: 3 kg halra, melynek – nézd meg jól - $\frac{3}{4}$ -e ponty legyen
- a halhoz különként egy szép, nagy fej vöröshagymára
- három púpozott evőkanál édes-nemes őrölt piros paprikára
- sóra
- 4-5 db erős cseresznyepaprikára vagy Erős Pistára
- gyufatésztára

3.Hozzávalók: 1 egész juh (feldolgozva 25-28 kg), 35-40 deka só, 2-2,5 kiló vöröshagyma, 35-40 deka jóféle féledes pirospaprika, 15-20 édes és erős csöves paprika vegyesen, 2 kiló zsír. A főzés előtt kikenik a lábast (bográcsot), és a húst belerakják, persze szigorú sorrendben. Alulra a fejet és a csontosabb részeket, felülre a színhúsokat. Ezután kezdődik a lassú főzés és az ízesítés.

4. A szőlő szüretelésekor az aszúszemeket egyesével, kézzel szedve válogatják ki a szőlőfürtökből. Az aszú szemeket évjárat azonos borban vagy erjedésben lévő mustban 24-48 órán keresztül rendszeres keverés mellett ázni hagyják. Az áztatás végére a bor felszínére emelkedő aszútésztát eltávolítják, majd ezt préselik. A préselés során kinyert mustot végül aszú borrá erjesztik.

5. Nagyon fontos a hús minősége! A sertésnek jó nagynak kell lennie, ideális a 2 mázsa feletti.10 kg sertés hús: A hús legyen 1/3 combhús, 1/3 lapocka hús, 1/3 hasaalja szalonna, 20 dkg paprika ,10dkg bors,20 dkg só, 10 dkg egész kömény (szigorúan egész, a tört vagy darált nem jó!), 3 nagyobb fej fokhagyma összetörve 10 méter vékony sertés bél. A ledarált hús összegyúrják a fűszerekkel és egy éjszakát hagyják szikkadni az asztalon. Másnap töltik bele a bélbe.

4. Feladat Híres emberek és a Duna-Ipoly NP

5 pont

Párosítsd a híres művészek nevét és azt a helységet ahol alkottak, pihentek! Alkoss betű – szám párokat!

A. Szőnyi István	1. Szentendre
B. Móricz Zsigmond	2.Luppa-sziget
C. Áprily Lajos	3.Zebegény
D. Kozma Lajos	4.Szentgyörgy-pusztá
E. Ferenczy Károly	5. Leányfalu

5 Feladat

5 pont

A fordítógép meghibásodott és az egyébként létező élőlényneveket rosszul fordította le. Próbáljátok meg kitalálni melyek az élőlények helyes nevei!

MAGYARFÖLDI FURKÓSBOT

PACIFARK

MEZEI BÉKA

HORGÁSZSAS

NAPLOPÓ BOROSZLÁN

Összesen 40 pont

Irodalom:

Wikipedia

<https://www.dunaioly.hu>

<http://www.hungarikum.hu>